

SÈRIE 4

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Asclepi i Hèraclès es barallen i Zeus els diu que parin.
(Llucià, *Diàlegs dels déus* 15)

Παύσασθε, ὦ Ἀσκληπιέ καὶ Ἡράκλεις, ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους
ὥσπερ ἄνθρωποι· ἀπρεπιῆ γὰρ ταῦτα καὶ ἀλλότρια τοῦ
συμποσίου τῶν θεῶν.

Ἀσκληπιέ vocatiu d'Ἀσκληπιός = Asclepi
Ἡράκλεις vocatiu de Ἡρακλῆς = Hèraclès

Asclepi, Hèraclès: pareu de barallar-vos l'un amb l'altre com humans! Ja que això és indigne i impropï del banquet dels déus.

2. Exercici de sintaxi**[2 punts]**

a) En el text hi ha dues oracions. Quin és el subjecte de cadascuna?

- El primer verb (παύσασθε) està en mode imperatiu, en la forma de segona persona de plural, el seu subjecte és ὑμεῖς sobreentès i referit als vocatius Ἀσκληπιὲ καὶ Ἡράκλεις.
- el subjecte de la segona oració, en la qual s'ha de sobreentendre el verb copulatiu, és ταῦτα.

b) En el text hi ha un participi.

- Escriviu-lo: ἐρίζοντες
- Amb quina/es paraula/es concerta?
concerta amb el subjecte del verb principal, és a dir, una segona persona del plural referida als vocatius Ἀσκληπιὲ καὶ Ἡράκλεις.
- Quina relació sintàctica té amb al verb de la seva oració?
ἐρίζοντες és el participi predicatiu que complementa el verb παύσασθε.

c) Dieu la funció sintàctica que realitzen els genitius del text.

τοῦ συμποσίου és el complement dels adjectius ἀπρεπῆ καὶ ἄλλότρια, els quals conformen l'atribut del verb copulatiu el·líptic.

τῶν θεῶν és el complement del nom συμποσίου.

Opció A

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu la forma de 3a. persona del plural de l'imperfet, en la mateixa veu que la forma donada, dels següents verbs:

πέμπω	ἔπεμπον
ἔπομαι	εἶποντο
ἀνασκοπέω	ἀνεσκόπουν
λείπω	ἔλειπον
τιμάω	ἐτίμων

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu dos mots en català o en castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:

Ex. ὁ νόμος : astronomia, agrònom

ὁ δῆμος

democràcia, demografia

εὖ

eufemisme, eufònic

ἡ στρατιά

estratagema, Nicòstrat

τὸ μῖσος

misogínia, misantrop

ὁ ἀνήρ

andrògina, androide

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu l'opció correcta:

[els errors descomten: -0.1 cada resposta incorrecta]

1. Agamèmnon i Menelau són

- a) germans, fills d'Èdip.
- b) pare i fill, de la nissaga d'Atreu.
- c) germans, fills d'Atreu. XXX**
- d) pare i fill, de la nissaga tebana.

2. Segons la *Illiada*, Aquil·les es va enfurir contra Agamèmnon

- a) per cap motiu concret.
- b) perquè tots dos estimaven Patrocle.
- c) perquè Briseida es va enamorar d'Agamèmnon.
- d) perquè creia que Agamèmnon no el respectava prou. XXX**

3. La *Ciropèdia* i l'*Anàbasi* són obres històriques de

- a) Tucídides.
- b) Herodot.
- c) Plutarc.
- d) Xenofont. XXX**

4. La batalla de Marató, que va tenir lloc al setembre del 490 aC, va ser un dels principals enfrontaments de

- a) les guerres mèdiques. XXX**
- b) la guerra del Peloponès.
- c) la guerra de Troia.
- d) les guerres púniques.

5. «Al principi de la guerra, amb el seny que ens distingeix, nosaltres acceptàvem tot el que fèieu els homes. No ens deixàveu dir ni piu, tampoc! No és que hi estiguéssim d'acord, no et pensis. Quantes vegades, des de dins de casa, no us sentíem desbarrar en qüestions de vida o mort! Després, encongides per dins, us preguntàvem tot rient: "Ja heu decidit què hi posareu, a la inscripció sobre la pau?", per sentir invariablement com a resposta: "Què n'has de fer, tu? No callaràs mai?" I, ves, què havíem de fer? Callar! »

Aquestes paraules són pronunciades

- a) a la *Illiada*, per Penèlope, parlant a Odisseu, quan aquest torna de Troia.
- b) a la *Illiada*, per Clitemnestra, parlant a Agamèmnon, quan aquest torna de Troia i troba la seva esposa convivint amb un altre home.
- c) a la comèdia d'Aristòfanes, *Lisístrata*, pel personatge que li dona títol, a un magistrat que la vol arrestar per provocar aldarulls a la ciutat. XXX**
- d) a la tragèdia d'Eurípides, *Medea*, quan aquesta s'adraça a Jàson i li recrimina que l'hagi traït amb la filla del rei de Corint.

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu cada una de les formes següents del verb πέμπω al costat de l'anàlisi morfològica que li correspongui:

ἔπεμψε, πεμψόμενος, ἐπέμπομεν, ἐπεμψάμην, πέμπειν

a) Infinitiu present, veu activa.	πέμπειν
b) 3a. persona del singular, aorist d'indicatiu, veu activa.	ἔπεμψε
c) 1a. persona del plural, imperfet, veu activa.	ἐπέμπομεν
d) 1a. persona del singular, aorist d'indicatiu, veu mitjana.	ἐπεμψάμην
e) Nominatiu singular masculí, participi de futur, veu mitjana.	πεμψόμενος

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu el mot grec del qual deriva la part comuna dels mots en català següents:

Exemple: astrotonia, astrologia	ὁ ἀστήρ
tesi, síntesi	ἡ θέσις
tetralogia, tetràgon	τέτταρες
gineceu, ginecologia	ἡ γυνή
holocaust, holograma	ὄλος, -η, -ον
cefalòpode, acèfal	ἡ κεφαλή

5. Exercici de cultura [2 punts]

Llegiu el text següent, en què es descriu una escena molt coneguda de la mitologia grega, i escriviu una redacció (150-200 paraules) comentant el text, en la qual hi figurin necessàriament les qüestions exposades més avall.

Tideu i Capaneu, així com Hipomedont i Partenopeu seran enterrats pels atenesos que han lluitat per recuperar els seus cossos; en canvi Polinices, fill d'Èdip, és la seva germana Antígona qui l'enterra, de nit, després de sortir de les muralles de la ciutat, tot i que ha estat proclamada l'ordre que no sigui enterrat a la terra que havia volgut esclavitzar.

Veiem, a la plana, cadàvers damunt de cadàvers, cavalls que han caigut, armes que els homes han deixat anar, i aquesta mena de fang sanguinolent que, diuen, tant agrada a Enio. Als peus de la muralla hom pot reconèixer els cossos dels altres cabdills per la seva grandària sobrehumana, entre ells Capaneu, representat com un Gegant (...) De Polinices, també enorme com els seus companys, Antígona n'ha aixecat el cos i va a enterrar-lo al costat del d'Etèocles, volent reconciliar els dos germans de l'única manera possible, ara ja.

Què puc dir de l'art d'aquest quadre? (...) Al bell mig, la noia, espantada, està a punt de proferir un gemec de dolor, mentre estreny el germà amb els seus braços resistents; reté, tanmateix, el gemec car tem que el sentin els sentinelles i, tot i que vol mirar al voltant, no aparta la mirada del seu germà...

Filòstrat, Descripció de quadres, 2.29.

- Què és el que ha provocat aquesta matança?
- Què passarà quan Antígona hagi enterrat el seu germà?
- A quina ciutat té lloc l'escena?

Aquesta matança ha estat provocada per la lluita entre els dos fills d'Èdip a la ciutat de Tebes. Èdip, fill de Laios i Iocasta, tal com havia predit l'oracle, va matar el seu pare i després es va casar amb la seva mare. D'aquesta unió van néixer Antígona, Ismene, Etèocles i Polinices. Quan Èdip es va adonar del que havia fet, es va treure els ulls i va marxar de la ciutat al front de la qual va quedar Creont germà de la seva mare-esposa. Quan els fills van arribar a l'edat de governar, van acordar tenir el govern un any cadascú. Quan li va tocar el torn a Polinices, Etèocles s'hi va negar. Va ser així com Polinices va reunir un gran exèrcit comandat per ell i per sis generals més que van atacar Tebes, la ciutat de set portes. Cada un d'ells va atacar una porta. La de Polinices estava

defensada pel seu germà Etèocles. Van morir tots dos, un a mans de l'altre. Torna llavors a prendre el govern de la ciutat Creont, que ordena fer les cerimònies fúnebres en honor d'Etèocles i deixar el cos de Polinices insepult i a mercè de les aus i dels gossos.

És en aquest moment que Antígona que respecta abans les lleis divines que les humanes s'acosta al lloc on es troba el seu germà per tal de donar-li sepultura. Cobreix el cos amb una capa de terra i marxa cap a la ciutat. Quan la guàrdia que vigilava el cos s'adona del fet i troba el cos cobert, es dirigeix a la ciutat per comunicar l'esdeveniment al rei regent. Aquest fa cercar la persona que no ha obeït l'ordre. Antígona és descoberta i és condemnada a morir tancada en una cova.

Aquest fet és el tema d'una de les millors obres de la literatura universal, *Antígona* de Sòfocles, autor de tragèdies gregues, del s. V a.C. En aquesta obra es discuteix el valor de les lleis naturals oposades a les dictades pels homes.

SÈRIE 3

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Els lesbis proposen una aliança als lacedemonis i aquests accepten.
(Tucídides 3.15)

Τοιαῦτα μὲν οἱ Μυτιληναῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ

ξύμμαχοι ἐπειδὴ ἤκουσαν, προσδεξάμενοι τοὺς λόγους,

ξυμμάχους τοὺς Λεσβίους ἐποίησαντο.

Μυτιληναῖοι: de Μυτιληναῖος, -α, -ον = mitilenès, de Mitilene (ciutat de Lesbos)

Λακεδαιμόνιοι: de Λακεδαιμόνιος, -α, -ον = lacedemoni

προσδεξάμενοι: de προσδέχομαι.

Λεσβίους: de Λέσβιος, -α, -ον = lesbi, de Lesbos

Els de Mitilene van dir aquestes coses. Els lacedemonis i els aliats quan les van sentir, després d'acceptar les condicions, van fer els lesbis aliats seus.

2. Exercici de sintaxi

[2 punts]

En el text hi ha una oració subordinada.

- Escriviu-la:

ἐπειδὴ ἤκουσαν

- Dieu de quin tipus és:

És una oració subordinada adverbial temporal.

En el text hi ha un participi.

- identifiqueu-lo:

προσδεξάμενοι

- Amb quin mot o mots concorda?

οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι

- Quina és la funció sintàctica d'aquest/s mot/s?

οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι són el subjecte de l'oració

Opció A

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Totes les paraules del llistat següent són formes nominals en acusatiu singular, excepte dues. Indiqueu-les.

ναυσίν XXX datiu plural	πόλιν
ἐξέτασιν	φύσιν
αὐτόν	παῖδα
χρήματα XXX nominatiu/vocatiu/acusatiu plural	νῆσον
βασιλέα	σύμμαχον

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Digueu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

Ex. filosofia	ὁ φίλος	ἡ σοφία
hemofília	τὸ αἷμα	ἡ φιλία
astronomia	τὸ ἄστρον / ὁ ἀστήρ	ὁ νόμος
fòsfor	τὸ φῶς	φέρω
ornitomància	ὁ ὄρνις	ἡ μαντεία
cardiopatía	ἡ καρδιά	τὸ πάθος / ἡ πάθη

5. Exercici de cultura [2 punts]

	vertader	fals
El principal orador de l'Atenes del seu temps va ser Demòstenes, contemporani i ferotge adversari de Filip II de Macedònia, pare d'Alexandre el gran.	XXX	
Aristòfanes, poeta còmic atenès del segle V aC, és l'autor, entre d'altres de les comèdies <i>Lisístrata</i> , <i>Les granotes</i> i <i>Els Núvols</i> .	XXX	
Quan Odisseu arriba a Ítaca després d'una llarguíssima absència, la seva esposa Penèlope no el reconeix.	XXX	
L'ἐκκλησία o assemblea popular, on es votaven totes les lleis de la polis, era el principal òrgan de govern de la democràcia d'Esparta.		XXX*
Medea ajuda Jàson a endur-se el velló d'or; tots marxen cap a Corint, on Jàson trairà Medea. La venjança de Medea per aquesta traició comporta un triple assassinat: el de Glauce, filla del rei de Corint i promesa de Jàson, i el dels dos fills de Jàson i Medea.	XXX	

* A Esparta, la institució equivalent a l'ἐκκλησία s'anomenava ἀπελλά. Existia a més un altre òrgan de govern, la γερουσία.

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu la forma de 3a. persona del singular de l'aorist d'indicatiu, en la mateixa veu que la forma donada, dels següents verbs:

λέγω	εἶπε
βλέπω	ἔβλεψε
μάχομαι	ἐμαχέσατο
βασιλεύω	ἐβασίλευσε
νικέω	ἐνίκησε

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu dos mots en català o en castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:

Ex. ἡ γυνή: ginecologia, gineceu

πρωτοῦς protagonista, prototip

διά diapositiva, diàleg

ἡ οἰκία economia, ecosistema

ὁ τόπος toponímia, topografia

ποιέω poesia, poeta

5. Exercici de cultura [2 punts]

Detall d'una cràtera que representa Hèctor acomiadant-se, abans de marxar al combat, d'Andròmaca i el fill petit d'ambdós.
[Museo Nazionale del Palazzo Jatta in Ruvo di Puglia]

En relació amb aquesta imatge, marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats a cadascuna). [Cada resposta encertada val 0.4 punts; les respostes equivocades no descompten]

Aquesta escena la trobem descrita amb tot detall al cant VI de la <i>Iliada</i> .	☒ vertader ☐ fals
Hèctor és l'heroi troià més emblemàtic, juntament amb el seu germà Paris; ambdós són fills del rei de Troia, Príam i de la seva esposa Hècuba.	☒ vertader ☐ fals
Andròmaca demana a Hèctor que no vagi al combat sinó que es quedi amb ella i el seu fill, i eviti així deixar-la viuda a ella i orfe el nen.	☒ vertader ☐ fals
Hèctor morirà a mans d'Aquil·les, com també havien mort el pare i els germans d'Andròmaca.	☒ vertader ☐ fals
El poeta tràgic Eurípides, a la seva tragèdia <i>Andròmaca</i> , ens presenta la sort terrible d'Andròmaca, ja viuda d'Hèctor, després de la guerra de Troia.	☒ vertader ☐ fals